

De Kluut, broedvogel in het Gooi, Eem-en Vecht-gebied.

R.G. Moolenbeek

Alle vogelaars uit het Gooi kennen wel de Kluut. Je hoeft in voor of najaar maar even de Hollandse brug bij Muiderberg te passeren en een ontmoeting kan bijna niet uitblijven. Deze sierlijke vogel broedt daar jaarlijks nog in enkele honderden paren. In ons werkgebied echter, is het niet zo'n algemene verschijning. Het blijft meestal bij een overvliegende vogel of een één of enkele dagen pleisterende vogel. Hoe dichter we bij het Gooi- of Eemmeer komen des te groter wordt de kans om hen te zien te krijgen. Onder normale omstandigheden bevinden er zich in ons werkgebied geen of nauwelijks geschikte broedterreinen.

Het broeden is dan ook in het verleden slechts tweemaal vastgesteld (AMN pp.251-252); in de Eempolder in 1946 (3-4paar) en bij de Eemmond in 1967 (1 paar). In het archief van de VWG vinden we nog de volgende waarnemingen: Een adult en een juveniel exemplaar op 8 augustus 1974 door L.F.Rijnja op het slikje ten westen van de Hollandse brug. Volgens een mededeling van L.Rijnja betrof het hier waarschijnlijk een adult met net vliegvlug jong uit Zuidelijk Flevoland. Een zeker broedgeval vermeldt A. Vermeule. Hij zag op 14 juli 1978 een paar met een jong bij het Naarderbos. Ook nu was er door grondwerkzaamheden een tijdelijk geschikt broedbiotoop ontstaan. En dan 1980. In augustus was ik enkele malen bij het slikveldje ten oosten van de Stichtse brug (in aanleg). Onder aan het talud waren tientallen kleine plasjes ontstaan op het opgespoten zand. Deze plasjes gingen langzaam over in een slikkig terrein. Een beetje begroeiing (pioniersvegetatie) was er her en der op het slik al ontstaan. Een tijdelijk, uitermate geschikt biotoop voor de Kluit. Echter, ook een uitermate goede voedingsbodem voor een bacterie die botulisme veroorzaakt. Ondiepe plasjes, een stilstaande dode hoek in het Eemmeer, grondwerkzaamheden, er hoeft dan nog maar weinig te gebeuren of een botulisme golf breekt uit. En het gebeurde..... Honderden vogels stierven daar dit jaar aan botulisme verschijnselen. Als ik het goed heb zal er nog uitgebreid over deze sterfte geschreven worden in de Korhaan door Arthur du Mosch. Op 17 augustus sprak ik Slijper over de kluten. Hij dacht dat er minstens 6 paren gebroed hadden en Peter Dieperink verzekerde mij enkele dagen later dat het zeker 10 paren geweest waren. Bij een gemiddelde van 3-4 eieren behoort dat (zonder al te veel verstoringen van broedsel) zo'n 30 jongen op te leveren. Helaas zijn er zo'n 20 jonge kluten gevonden (dood) en nog enkele waarvan alleen de restanten er nog lagen. Op die 17de augustus zag ik nog een paar met 2 grote donsjongen lopen. Ik schat de jongen op een dag of 20-25. Als we de broedduur op 25 dagen schatten dan komt het erop neer dat de eieren eind juni gelegd moeten zijn. Dit broedsel moet dan ook wel tot de zeer late gevallen voor West Europa gerekend worden (Glutz, Bauer, Bezzel 1977:755). Als er al jongen vliegvlug geworden zijn, dan kunnen het er maar erg weinig zijn geweest. Ik ben zeer benieuwd, hoe de plek bij de Stichtse brug er in 1981 zal gaan uitzien. Het is zeker de moeite waard, gezien het tijdelijke karakter, eens wat meer aandacht aan de daar aanwezige broedvogels te besteden.

